

Kostely a kaple ve farnosti okolí:

Níže uvedené informace jsou z knihy **Petra Kokaisla a Pavly Kokaislové KOSTELY A KAPLE V DOMAŽLICKÉM OKRESE**.

Tímto mnohokrát děkujeme za možnost uveřejnit texty z této knihy.

Branišov (obec Kdyně)

Kaplička: **sv. Josefa**

Německý název: Branschau.

Obec na úpatí Branišovské hory byla (a někdy dosud je) nazývána též Branšov, Brančov. První písemné zmínky o obci jsou z roku 1408, kdy se z Branišova psal Vojslav z Úsilova.

Kaple sv. Josefa se zvoničkou z první poloviny 19. století je ve vlastnictví obce.

V polovině 17. století patřila ves ke Smržovicím a jsou zde uváděni 3 sedláci a 2 chalupníci, v roce 1930 zde žilo 80 obyvatel v 16 usedlostech a podle posledního sčítání obyvatel v roce 2001 zde bylo 9 domů a 9 trvale žijících obyvatel. (Sčítání obyvatel, ČSÚ; Domažlicko a Kdyňsko, 1996; KČT 1998).

Z Branišova po cestě směrem na Modlín vzniká zcela nová kaplička, která má být zasvěcena bl. Karlu Habsburskému. Kaple u lesa byla v roce 2009 již téměř vystavěna, včetně vytvoření cesty k ní.

Blahoslavený Karel Habsburský rozhodně nepatří mezi patrony, kterým by byly často zasvěcovány kaple a kostely. Narodil se 17. 8. 1887, po smrti Františka Josefa I. se stal císařem, a stal se tak posledním rakouským monarchou (zároveň i posledním českým králem). Zemřel 1. 4. 1922, 3. října 2004 byl beatifikován papežem Janem Pavlem II. (Z papežova proslovu odůvodňujícím beatifikaci: *...Nejdůležitějším úkolem křesťana je hledání, rozpoznávání a následování Boží vůle v každé záležitosti. Křesťanský státník, císař a král Karel I., přijímal tuto výzvu každý den. V jeho očích byla válka ,něčím děsivým‘. Uprostřed vřavy první světové války se usilovně snažil napomáhat mírové iniciativě mého předchůdce Benedikta XV. ...*). Jeho svátek byl stanoven na 21. října, což byl den jeho sňatku s princeznou Zitou.

Brnířov

Kaplička: **sv. Martina**

Německý název: Přemirschen.

První dochovaná zmínka o obci je z roku 1508 v souvislosti s prodejem hradu Rýzmberk.

Na návsi stojí kaplička sv. Martina postavená v roce 1854 (podle jiných údajů 1853), která je ve vlastnictví obce.

Berní rula (soupis odváděných daní) z let 1651–1655 uvádí v obci Brnířov 37 obyvatel. V roce 1899 zde žilo 298 obyvatel ve 47 domech, v roce 2001 zde žilo 355 obyvatel v 92 domech (Chodsko 2003; www.brnirov.cz; sčítání obyvatel, ČSÚ).

Brůdek (obec Všeruby)

Německý název: Fürthel.

Kostel sv. Václava, mučedníka

(kaple)

Obec byla založena v 1. polovině 17. st na místě zaniklé obce Zdemily. Kostel (kaple) sv. Václava byla postavena na památku vítězství Břetislava I. nad Jindřichem III. r. 1040,

připomíná se již ve 14. st. Původní dřevěná stavba byla ve 14. století přestavěna z kamene. V 17. století zpuskla a nově byla postavena v letech 1669–1671 (vysvěcena v roce 1671), znovu obnovena 1878–1890.

Od roku 1669 náleží kostelík (v nové podobě) všerubské farnosti. Ke krátké obdélné lodi je připojeno užší trojboce uzavřené kněžiště. Větší oprava byla provedena v letech 1965–1970.

Kostelík sv. Václava (7. 8. 2005)

Na začátku 20. století byl Brůdek německou obcí, podle sčítání lidu ze dne 1. 12. 1930 zde bylo 34 domů, kde žilo 163 Němců a žádní Češi. V roce 1982 zde žilo 64 obyvatel, v roce 2001 zde žilo 64 obyvatel v 27 domech (HBLFW, KDČB; KČT; SÚRPMO a sčítání obyvatel, ČSÚ).

Zajímavost: Když kníže Břetislav porazil v srpnu roku 1040 obrovskou armádu Jindřicha III. v naší zemské bráně, založil prý na paměť vítězné bitvy kostel zasvěcený – snad poprvé v Čechách – zemskému patronu z přemyslovského rodu, svatému Václavu.

Ves u kostela obdržela jméno Zdemily. Že milostivý Bůh zde miloval, tj. na přimluvu svého mučedníka svatého Václava, vojvody a patrona české země, vyslyšel vroucnou prosbu knížete Břetislava a jeho bojovníků a dopřál jim vítězství. (Chodské pověsti a legendy, 2004). V souvislosti se zdejší bitvou v kronice Dalimilově jsou zde prvé zmínky o pohraničních strážcích – Chodech. (KČT, 1989).

Kostelík sv. Václava (7. 8. 2005)

Vnitřek kostela sv. Václava

Kostelík sv. Václava kolem roku 1900 a ve 30. letech 20. století.

Dobrá Voda u Pocinovic

Kaplička: 1. Panna Maria Sedmibolestná, 2. nad studánkou

Panna Maria Sedmibolestná

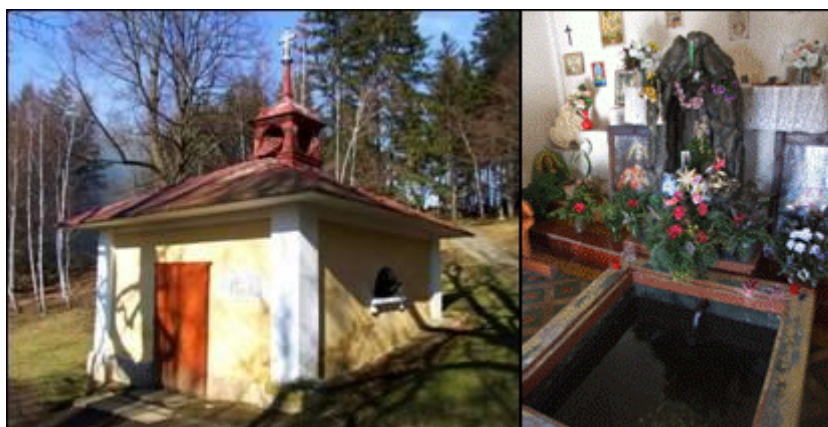
Kaple Bolestné Matky Boží má osmiboký půdorys s připojeným pravoúhlým kněžištěm s předsíní.

V roce 1867 zbožná vdova Anna Blahníková z Pocinovic z čísla 105 odkázala ve své závěti 150 zlatých na opravu této kaple, která byla tou dobou již velice sešlá, tak že na nějakou opravu pomýšlení býti nemohlo. Zemřela v roce 1867. Proto usnesla se obec, že vystaví novou zděnou kapličku, a když pak stavitel pan Ondřej Martínek z Domažlic, jehož bratr Jakub byl tehdy v Pocinovicích podučitelem, zhotovil zdarma plány a přislíbil i bezplatné vedení stavby, počala obec za přispění některých místních dobrodinců, jakož i za přispění celého okolí se stavbou nynější renesanční kaple, ku kteréž základní kámen dne 9. června 1872 slavnostně byl položen a kaple pak dne 13. října 1873 za přítomnosti 9 kněží a více než 10 tisíc zbožného lidu byla vysvěcena. Stavba architektonicky připomíná některé drobnější renesanční stavby z Říma.

Kaplička nad studánkou

Jedná se o nízkou stavbu čtvercového půdorysu krytou stanovou střechou s lucernou.

Poutníci nechávali jako projev díky za své uzdravení v kapličce na dřevě malované obrázky, znázorňující jakou milost nebo uzdravení si zde vyprosili a obyčejně připojili k obrázku i své jméno. V roce 1908 dne 5. září v noci k ránu asi v půl druhé hodině shořela u Dobré vody malá dřevěná kaplička se vším zařízením, v níž se nalézal pramen s dobrou vodou, jež si lidé daleko a široko ve skleničkách s sebou domů odnášeli. Oheň povstal asi od hořící svíčky, kterou někdo obětoval, rozsvítil a zapomněl zhasnouti. (Kronika obce Pocinovic). Na místě vyhořelé kaple byla postavena zděná kaplička kryjící pramen vody.

Kaple s pramenem dobré vody (16. 2. 2007).

Pohled na obě kaple (16. 2. 2007).

Ke kapli vede křížová cesta. Její zastavení tvoří kamenné pilířky na přední straně s polokruhem, zakončeným výklenkem. Postavena byla v roce 1882 na podnět faráře Ondřeje Veseláka z Pocinovic, jehož přáním bylo zhotovit křížovou cestu od Pocinovic k Dobré Vodě.

Zajímavost: Na stromě u pěšiny v lese visel nejprve prostý mariánský obrázek a na drahách u lesa pásali se koně. Jedna slepá kobyla zabloudila do lesa, šlápla prý nohou do pramene tam prýstícího právě tehdy, když ji hospodář po delším hledání uviděl. Jak jí při tom voda z pramene stříkala do očí, kobyla prohlédla a zůstala stát, hledíc k obrázku, který byl zavěšený na stromě. Od té doby se začali jednotlivci vždy ve větším počtu u obrázku modlit. Později tam byla vystavěna malá dřevěná kaplička s vyzděnou studánkou. To vše se stalo asi v 17. století. (Podle kroniky obce Pocinovic).

Kamenný oltář před kaplí (16. 2. 2007).

Pohlednice z roku 1906 s původní dřevěnou kaplí nad pramenem.

Obě kaple jsou zařazeny v seznamu kulturních památek. Vlastníkem kaple Panny Marie Sedmibolestné je církev. Pozemek křížové cesty a kapličky nad pramenem vlastní obec Pocinovice, stavby patří církvi.

Příležitostné razítko z Chodské národní pouti v září 1945; procesí k Dobré Vodě v roce 1945; obrázek z pouti (80. léta 20. století).

Dobříkov (obec Kdyně)

Kaplička: **Nejsvětějšího Srdce Ježíšova** (zbořena)

Německý název: Dobschikau.

Nejstarší zmínka o vsi je z roku 1379, v roce 1533 je uváděna jako součást úsilovského panství.

Kaple Nejsv. Srdce Ježíšova podkovovitého tvaru z poloviny 16. století stála jižně od obce u křižovatky. Zbořena byla kolem roku 1975; stála u hlavní silnice před stodolou domu, u ní byly 2 lípy.

V roce 1930 žilo v Dobříkově 226 obyvatel v 47 domech, v roce 2001 pouze 72 obyvatel ve 34 domech. (Sčítání obyvatel, ČSÚ; Domažlicko a Kdyněsko, 1996).

Hluboká (obec Kdyně)

Kaplička: **sv. Antonína Paduánského**

Německý název: Tiefenfeld.

První zmínka je z roku 1403, kdy zde měl sídlo Jindřich z Prostiboře, v roce 1508 je ve výčtu obcí náležejících k hradu Rýzmborku.

Kaple sv. Antonína Paduánského je ve vlastnictví obce.

V roce 1654 žilo ve vsi 15 hospodářů, v roce 1930 bylo v obci 123 domů a 716 obyvatel, v roce 2001 zde žilo 341 obyvatel v 140 domech (Sčítání obyvatel, ČSÚ).

Hyršov (obec Všeruby)

Farnost: Mrákov

Kostel: **Dobrého Pastýře**

Německý název: Hirschau.

Obec byla založena v 17. století. V roce 1830 zřídil zdejší rodák Ondřej Schmidtpeter nadání k stavbě nového kostela, při kterém byla roku 1836 zřízena lokalie. Předtím zde stála šestiboká kaple z roku 1750. Farnost byla zřízena r. 1856, matriky vedeny od r. 1836. Ottův slovník naučný nazývá obec Hiršavou.

Kostel Dobrého Pastýře je z let 1830–1832 (KDČB). Oprava střechy kostela a vnitřních prostor proběhla v letech 1977–1978 (stavbu financovali: P. Václav Kaňák z Dol. Lukavice 10 000 Kčs, Okresní národní výbor v Domažlicích 3 000 Kčs, Školské sestry de Notre Dame 1 000 Kčs, doplatek rodina Kokaislova 5 451 Kčs). Výrazná rekonstrukce byla provedena v r. 2003. Vedle kostela stojí budova bývalého kláštera Školských sester de Notre Dame. Tento řád, který měl pečovat především o postižené děti, byl do Čech uveden v roce 1848 a první sídlo získal právě v Hyršově. Na hřbitově

je zachován společný náhrobek sester De Notre Dame. (Soupis památek historických, Domažlicko a Kdyňsko, 1996).

V roce 1890 zde bylo uváděno 45 domů, ve kterých žilo 15 Čechů a 218 Němců. Podle sčítání lidu ze dne 1. 12. 1930 zde bylo 47 domů, kde žilo 322 Němců. (HBLFW). V roce 1982 zde žilo 123 obyvatel (KDČB), v roce 2001 zde žilo 139 obyvatel v 32 domech (sčítání obyvatel, ČSÚ).

Kostel Dobrého pastýře v roce 2004.

Kostel a klášter (nedatováno); pohlednice z roku 1902 a další pohlednice před 1. sv. válkou

Chodská Lhota

Farnost: Kdyně

Kostel: **sv. Václava**

Německý název: Melhut.

Lhota patří mezi jedenáct nejstarších chodských vsí, které jsou uvedeny v listině krále Jana Lucemburského z 16. března 1325. Současný název Chodská Lhota je používán od roku 1945.

Kostel sv. Václava z konce 19. století je ve vlastnictví obce. K opravě došlo v roce 2000. Údaj na pamětní desce: *Děkujeme všem, kteří se finančně podíleli na opravě kaple sv. Václava. Všem spolkům a sdružením, rodákům a občanům Chodské Lhoty, Šteflí, Výrova a Blahníků V Chodské Lhotě L. P. XXVIII. IX. MM.*

V roce 1890 bylo ve Lhotě 144 domů (810 Čechů a 6 Němců), v roce 2001 zde žilo 375 obyvatel v 158 domech (Ottova encyklopedie a sčítání obyvatel, ČSÚ).

Kdyně

Kostel: **sv. Mikuláše**, biskupa

Německý název: Neugedein.

Obec pod hradem Rýzmborkem, r. 1508 povýšena na městečko. Původní Stará Kdyně je zmiňovaná ve 2. pol. 14. století. Plebanií se stává roku 1384, děkanstvím roku 1806, matriky jsou vedeny od roku 1635.

Kostel je původně ze 14. století. Z tohoto období se zachovaly křížové klenby presbyteria, hrotitá okna se zbytky kružeb a část zdiva kostelní lodi. V roce 1734 byla věž zvýšena a opatřena novým krovem s cibulovitou bání, která tvoří dodnes charakteristickou siluetu Kdyně. Její tvůrce V. Fischer pocházel z Furthu (Bavorsko). Kostel byl obnoven a rozšířen o boční kaple v letech 1763–1768, konsekrován byl roku 1771. Stavbu financovali Stadionové, jejichž hraběcí znak je dosud umístěn na průčelí kostelní fasády.

V blízkosti kostela sv. Mikuláše stával ještě kostel sv. Petra a Pavla, zmiňovaný od 14. do 17. století. Jednalo se o velice starou svatyni, která byla podle svého prastarého zasvěcení patrně ještě předchůdcem dnešního kostela. V polovině 17. století je kostel sv. Petra a Pavla připomínán jako pustý. Dnes po něm nejsou stopy.

Velká vzdálenost kostela od města sváděla měšťany k myšlence vystavět na kdyňském náměstí kostel nový, zasvěcený Nejsvětější Trojici. Konkrétní podobu získal tento projekt kolem r. 1660. Osadníci svezli materiál, ale na protesty faráře museli od stavby upustit. Znovu ožila myšlenka na zřízení kostela mezi léty 1887–1902, tenkrát však chyběly finanční prostředky a tak zůstalo kdyňské náměstí bez kostela.

Z vlastních zdrojů farnosti a svépomocí byl kostel v 90. letech 20. století opraven.

V roce 1900 zde bylo 246 domů, ve kterých žilo 2324 Čechů a 37 Němců. V roce 1930 bylo ve Kdyni 428 domů a 2756 obyvatel, v roce 2001 zde žilo 3821 obyvatel v 576 domech (KDČB a www.kdyne.cz, Ottova encyklopedie a sčítání obyvatel, ČSÚ).

Kaplička: **sv. Jana Nepomuckého**

Kaple v Kostelní ulici je z 2. poloviny 18. století a obsahuje dřevěnou sochu sv. Jana Nepomuckého v nadživotní velikosti. Socha pochází z kaple, která do r. 1873 stála u dolní kašny na náměstí. Kaple je ve vlastnictví obce.

Kaplička: **Panny Marie Bolestné** (u kostela)

Pod kdyňským kostelem, v aleji kaštanů, stojí kaple z počátku 19. století, v níž byla donedávna uchovávána dřevěná pieta z konce 14. století. Kaple je ve vlastnictví obce.

Pieta z kaple P. Marie Bolestné – foto z konce 19. století.

Kout na Šumavě

Kostel: **sv. Jiří**

Německý název: Kauth.

Ves je poprvé zmiňována v 16. století.

Kostel sv. Jiří vznikl na místě původní barokní šestiboké kaple založené Stadiony v roce 1704 pro úředníky koutského velkostatku na podnět vrchního panství Jana Seifrida. Kaple byla rozšířena v 19. st. přistavěním obdélníkové lodě, a tímto spojením vznikl dnešní kostel (KDČB a Domažlicko a Kdyňsko, 1996). Z vlastních zdrojů farnosti a svépomocí byl kostel po roce 2000 opraven.

V roce 1930 stálo v Koutě 205 domů, v nichž žilo 1 288 obyvatel a v roce 2001 zde žilo 1102 obyvatel v 299 domech (sčítání obyvatel, ČSÚ).

Zajímavost: Zdejší pivovarské sklepy, vybudované v roce 1870, jsou raritou díky svému umístění mimo pivovar až pod kostel sv. Jiří.

Za zmínku stojí i pověst o slepém mládenci, který zde měl svoji poustevnu (není přesně známo kde) a kterého zde nenadále navštívil v roce 1362 římský císař, král český Karel IV. Slepý mládenec mu zvěstoval budoucnost českého národa i řadu

králových nástupců. (www.koutnas.cz)

Kostel sv. Jiří

znak Stadionů na kostele

Kaplička **Nejsvětější Trojice** datována rokem 1827 je ve vlastnictví obce. Stavba je na půdorysu čtverce se zaoblenými rohy. Vstup i okénka jsou zaklenuty polokruhem. Zvonička je vztyčena na vrcholu jehlancové střechy. (SÚRPMO). Původně se jednalo o obecní márnici.

Kaplička v roce 2004

Krypta: **Stadionská hrobka na hřbitově**

Na hřbitově, který je za obcí (směrem do Starce), je hrobka hraběte Filipa Františka Josefa Stadiona, kterým v roce 1927 vymřela mužská linie tohoto rodu. Nápis na hrobce je: *Na památku posledního říšského hraběte Filipa ze Stadionů.*

Hrobka Filipa Stadiona na koutském hřbitově.

Kaplička: **U Třech křížů** (směrem po zelené značce na vrch Klepný)

Kaple je ve vlastnictví obce. Byla vystavěna v roce 1750 na paměť 27 horníků, kteří zde při dolování zahynuli.

Loučim

Kostel: **Narození Panny Marie**

Německý název: Lautschim.

Obec se připomíná ve 14. st. Plebanií se stala r. 1357. Matriky jsou vedeny od r. 1686. Farní kostel je ze 2. čtvrtiny 14. st. včetně kaple sv. Kateřiny (dnes sakristie). Věž byla patrně přistavěna až v nejpozdější gotice 16. století. Kostel byl dále upraven v letech 1760–1770 a v roce 1908. (KDČB). Stavebně je kostel blízký nedalekému kostelu v Úboči. Uvnitř kostela je cenná žulová křtitelnice. Na postranním oltáři je kopie Loučimské Madony, jejíž originál je umístěný v kostele v Neukirchen bei Heiligen Blut v Německu. Kopii dal zhotovit loučimský farář po roce 1760.

Z vlastních zdrojů farnosti a svépomocí byl kostel v 90. letech 20. století opraven.

V roce 1890 bylo v Loučimě 56 domů (341 Čechů), v roce 2001 zde žilo 124 obyvatel v 54 domech (Chodsko 2003; Ottova encyklopedie a sčítání obyvatel, ČSÚ).

Zajímavost: Loučimský kostel měli postavit obři. V Loučimě stojí starýj kostel. Stavěli ho obři. Bul to táta s mámou, syn ha cera. Vostávali v houdolí pod židovským břitovem, haby se mohli pořádně natáhnout, hdyž si lehli. Máma ha dcera nosili v zástěrach kamení, syn ha táta stavěli. Hdyž buli hotovi, dali si jenom stoličku pod nohy, haby mohli dát kříž na věž. Tak buli velký. Kostel postavili na kopci, vodkyd je vidět haž do Babor. Slunce svítí celýj den na kostel ha hdyž zvoní na věži, je to slyšet haž někam ke Klatovam. Do Loučima chodili lidi z daleka do kostela, protože tenkrat bul kostel nejblíž jenom v Klatovech, na Brůdku hu svatýho Václava ha v Domažlicích. Haž obři vodcházeli, rozloučili se se všema vosadníky ha proto se menuje vesnice Loučim. (Zkazky lidu na Kdyňsku a Domažlicku).

S loučimským kostelem je spojen i příběh se soškou Panny Marie. Jedná se o gotickou madonu, pravděpodobně z poslední třetiny 14. století. Za husitských válek v roce 1420 byla převezena do Nových Kostelů (Neukirchen bei Hl. Blut) na bavorské straně hranice, kde je dosud.

Pověst vypráví, že Madona stála na oltáři loučimského kostela. Během husitských válek ji jedna zbožná žena odnesla do Nových Kostelů, aby ji tak zachránila. Jeden husitský hejtman ale sošku v Bavorsku objevil. Chtěl ji zničit, a tak ji odhodil do nedalekého pramene. Neporušená soška se však hned vrátila na svoje místo do kostela. To se opakovalo třikrát... Muž tedy zkusil dřevěnou sošku rozsekat svým mečem. Podařilo se mu rozetnout Madoně hlavu, ale z rány začala téci krev. Hejtman se polekal, chtěl ujet, ale kůň se však nemohl pohnout z místa. Teprve když hejtman uznal svoji chybu, kál se a slíbil Madoně nápravu, mohl odjet.

Poutě do Neukirchenu byly pro české věřící od 17. století velmi oblíbené, pouze s přestávkou po 2. světové válce. První poutníci z Čech dorazili do Neukirchenu poprvé od konce války 9. 5. 1990 s loučimským farářem P. Vladislavem Syslem. Dnes se čeští věřící zúčastňují neukirchenské pouti každoročně, opačně pak věřící z Neukirchen putují jednou v roce do loučimského kostela.

Maxov (obec Všeruby)

Kostel: **sv. Jana Křtitele**

Německý název: Maxberg.

Obec byla založena r. 1665 Maxmiliánem Wolfem z Lamingenu (Lomikarem). Původně zde stávala kaple sv. Jana Nepomuckého, které byla udělena mešní licence, r. 1785 při ní zřízena lokalie (do roku 1785 patřil Maxov k farnosti Všeruby), r. 1857 se stává farností. Matriky jsou vedeny od roku 1785.

Starší kostelík sv. Jana Křtitele, připomínaný v 17. století stával východně od Maxova v místech zvaných Kosteliště – Johanneskirchl. (Český les, 1991).

Současný kostel sv. Jan Křtitele byl vystavěn v r. 1822 na místě starší svatyně. Koncem 90. let 20. století došlo k jeho opravě.

Podle sčítání lidu ze dne 1. 12. 1930 zde žilo 435 obyvatel (54 domů: 435 Němců). (HBLFW). V roce 1982 zde žilo 58 obyvatel (KDČB), v roce 2001 zde žilo 22 obyvatel v 22 domech (sčítání obyvatel, ČSÚ).

Mezholezy

Farnost: Klatovy (farnost do roku 2005: Slavíkovice)

Kaplička: **Panna Maria Růžencová**

Německý název: Meßholz.

První zmínky o vsi jsou z roku 1379, kdy patřila Vilémovi z Čachrova.

Kaple Panny Marie Růžencové je ve vlastnictví obce.

V roce 1654 žilo ve vsi 15 hospodářů, v roce 1757 21 hospodářů. V roce 1930 měla ves 58 chalup a 291 obyvatel, v roce 2001 zde žilo 107 obyvatel v 48 domech (www.kolovec.cz a sčítání obyvatel, ČSÚ).

Zajímavost: Není tomu ještě tak dávno, co zde zažehnávali krupobití i bouřky troubením na mušli. Ten, kdo na mušli troubil, dostával od obce 5 zlatých, louku k sečení a několik měr obilí. Nesměl se však mušle dotknout holýma rukama, jinak by

ztratila zázračnou moc, kterou jí obdařil prý sám papež. Jedna z těchto mušlí je uložena ve sbírkách domažlického muzea (Domažlicko a Kdyňsko, 1996).

Nová Ves

Kaplička: **sv. Jana Nepomuckého**

Německý název: Neudorf.

První písemná zmínka o obci je z roku 1508.

Kaple sv. Jana Nepomuckého je ve vlastnictví obce.

V roce 1982 žilo v obci 153 obyvatel, v roce 2001 zde žilo 158 obyvatel v 56 domech (KDČB, sčítání obyvatel, ČSÚ).

Kaple sv. Jana Nepomuckého

Pocinovice

Kostel: **sv. Anny**

Putzeried.

Nejvýchodněji položená privilegovaná chodská ves, v listinách se uvádí již r. 1325. Až do 17. století volila jako největší chodská ves dva konšely do chodského správního orgánu, zatímco ostatní obce pouze jednoho. Lokalíí se obec stala roku 1787, farností v roce 1856. Matriky jsou vedeny od roku 1788.

Empírový kostel sv. Anny byl postaven v letech 1805–1806.

V roce 1982 žilo v obci 575 obyvatel, v roce 2001 zde žilo 547 obyvatel v 232 domech (KDČB; Chodsko 2003; sčítání obyvatel, ČSÚ).

Podzámčí (obec Kdyně)

Kaplička: **Nejsvětější Trojice**

Německý název: Riesenberg.

Nejstaršími obyvateli vsi byla zřejmě čeled' z hradu Rýzmberka. V roce 1654, kdy je víska (jako Riesenberg) poprvé zmiňována, zde žili 4 hospodáři.

Pseudorománská kaple Nejsvětější Trojice vystavěná v roce 1906 je ve vlastnictví obce.

V roce 1930 měla ves 31 chalup a 151 obyvatel, v roce 2001 zde žilo 49 obyvatel v 30 domech (Domažlicko a Kdyňsko, 1996; sčítání obyvatel, ČSÚ).

Prapořiště (obec Kdyně)

Kaplička: **sv. Jana Křtitele** je ve vlastnictví obce.

Německý název: Braunbusch.

První písemné zmínky o vesnici pocházejí z roku 1452. Prapořiště byly poslední „českou“ vesnicí na česko-německém rozhraní. *Ves Prapořiště (Braunbusch) je ještě zcela česká, jak co se řeči obyvatel týče, tak rázu svých selských stavení; v sousedním německy hovořícím Brůdku však už mají domy nízké střechy po bavorském vzoru, zatíženy pro zpevnění kameny.* (Bernau, *Der Böhmerwald*. 1887). V 19. století a až do konce 2. světové války byla obec národnostně smíšená.

Před výstavbou kapličky se v obci slavila pouť na sv. Annu společně s kostelem na Tannaberku. O založení kaple je známo pouze to, že byl pro ni v roce 1870 zakoupen nový zvon – v 1. světové válce byl ovšem odebrán a nahrazen železným. Původní zasvěcení kaple bylo sv. Janu Nepomuckému. Zasvěcení sv. Janu Křtiteli proběhlo v roce 1921, kdy byla provedena i přestavba kapličky. V nově upravené kapličce byla sloužena první mše sv. na svátek sv. Jana Křtitele 24. 6. 1921.

V původní kapličce se konaly pouze v květnu májové pobožnosti bez účasti kněze. Na svátek Jana Nepomuckého se konalo procesí se sochou tohoto světce a sochou Panny Marie do Držalského lesa (cestou za samotou Hamlička), kde před dávnými lety stávala u studánky dřevěná kaple.

Po roce 1921 se v obci držely pouti dvě – Češi slavili pouť na sv. Jana Křtitele, Němci slavili na sv. Jana Nepomuckého s procesím k držalské studánce.

Kaplička byla opravena až v roce 1959, kdy byla provedena nutná oprava střechy a její natření, vše za 2 180 Kčs. Další oprava (nátěr střechy) byla provedena v roce 1970 nákladem Marie Kokaislové z čp. 6. V roce 1990 zorganizovali manželé Kokaislovi z čp. 11 pokrytí střechy měděným plechem a pozlacení kopule. Práce na kapličce zdarma vedl Josef Šindelář a materiál financoval MěNV Kdyně (42 884 Kčs). Při opravě byla otevřena i kopule na věži, kde byl zápis o opravě ze 17. 10. 1959. Poslední oprava byla provedena v roce 2006 nákladem OÚ Kdyně. Památkově chráněný kříž z kaple je dnes uložen na bezpečnějším místě. (Kronika obce Prapořiště a Alžběta Kokaislová)

V roce 1890 žilo v obci v 82 domech 247 Čechů a 306 Němců, v roce 1981 zde žilo 452 obyvatel a v roce 2001 zde žilo 406 obyvatel v 146 domech (KDČB; Ottova encyklopedie; sčítání obyvatel, ČSÚ).

Zajímavost: Ukořistěné prapory poražených z bitvy u Brůdku mezi knížetem Břetislavem a Jindřichem III. v srpnu roku 1040 prý česká vojska nesla kus cesty s sebou, ale nakonec je nechala na jednom místě, jež po nich obdrželo jméno Prapořiště. (Chodské pověsti a legendy,

2004). Podle vedoucí sbírek východoasijského umění v Kolíně (Köln) může mít označení *Prapořiště* původ v 11. století, kdy Břetislav I. usadil na hranicích strážce z východní Evropy – na východě (např. Vnitřní Mongolsko) se jako *Prapořiště/Prapory* označovaly správní jednotky (Dittrich 2000, s. 15).

Svatá Anna (Tannaberk)

Farnost: Kdyně (farnost do roku 2005: Svatá Anna – Tannaberk)

Kostel: **sv. Anny.**

Farnost byla zřízena r. 1747, matriky jsou od r. 1741. Dřívější název farnosti byl Tannaberk, dodnes se používá sv. Anna na Tannaberku.

Kostel sv. Anny je rotunda elipsovitého půdorysu vystavěná v letech 1712–1717 pod vedením italského stavitele Marka Ant. Gilmettiho, který působil i v Klatovech ve službách chudnického panstva. K elipse po celém obvodu přiléhá ambitový ochoz. Rotunda chrámu, vysoká 19 metrů, je zakončena atikou, na níž byly sochy světců (M. Immaculata, archanděl Gabriel a svatí Roch, Václav, Florián, Šebestián). Malby pocházejí z let 1725–1727. Atika nad lodí bývala osazena plastikami a vázami. V r. 1723 nechali koutští hrabata Stadionové u kostela zřídit poutnický dům, pozdější hospodu. Později, v roce 1747 zde nechali vystavět faru s nadací pro 2 kněze. Od roku 1816 zde fungovala i škola. V roce 1865 (podle jiných údajů 1863) kostel vyhořel, střecha lodi byla upravována v r. 1897. (KDČB a Svaz turistiky ČSTV, 1977).

V r. 1967 došlo ke zřícení části střechy i s atikou, při níž byly sochy zničeny. Záchranné práce organizoval P. Josef Břicháček. Základní obnova kostela se uskutečnila v letech 1978–1979 (P. Bohumil Marouš). Generální opravy fasád interiéru a pokrytí střechy měděným plechem však proběhly až v letech 1992–1995 (P. Miroslav Kratochvíl) – z vlastních zdrojů farnosti a svépomocí. Po r. 1990 byly rovněž obnoveny slavné anenské poutě i s účastníky z Německa.

Pod chrámem je hrobka patronů kostela, hrabat Stadionů.

Zajímavost: Pověst vypráví, že v r. 1703 na tomto místě spatřil záhadnou záři a zázračně se uzdravil kostelník ze Všerub. Ten pak zde z vděčnosti nechal postavit malou dřevěnou kapli, ke které záhy začali docházet poutníci z okolí. I někteří z nich prožili zázrak uzdravení a popularita místa rychle rostla.

Pohled z jižní strany. Vpravo fara, před ní zeď farní zahrady. Nedatováno (stav před 2. světovou válkou).

Pohled na sv. Annu ze Všerub (nedatováno).

Kostel s původními sochami světců na atice.

Jediný zachovaný obrázek kostela v původní podobě před požárem a Tannaberk před 2. světovou válkou.

Do roku 2005 byla Svatá Anna vůbec nejmenší farností, protože jediným farníkem byl její správce – kdyžský děkan.

Úboč

Farnost: Koloveč (farnost do roku 2005: Úboč)

Kostel: **sv. Mikuláše**, biskupa

Německý název: Aubotschen.

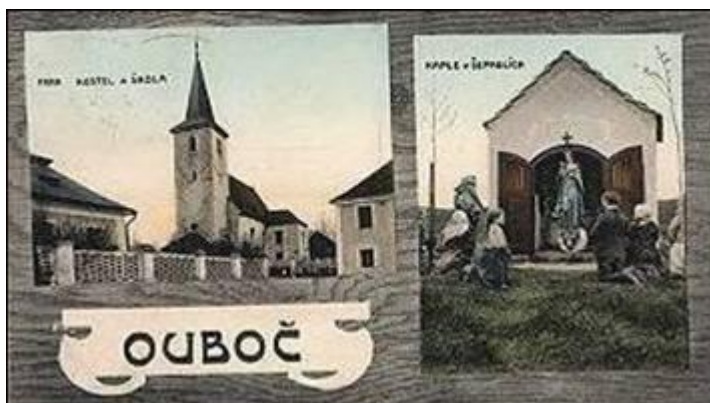
V Úboči stávalo panské sídlo, na němž se připomíná roku 1251 Jiřík a roku 1316 Vitla z Úboče. Ve 14. st. se zde připomínají dvě samostatné plebanie Dolní a Horní Úboč s vlastními kostely. Později obě plebanie splynuly v jednu. Výnosem Josefa II. byl zrušen kostel sv. Václava v Horní Úboči. Matriky jsou vedeny od roku 1690.

Kostel sv. Mikuláše je gotický, připomínán ve 13. st. – z této doby se zachovalo zdivo lodi a spodní část věže. Presbytář a sakristie, dílo stejné huti jako kostel v Loučimě se časově řadí nejdříve k polovině 14. století. V roce 1763 byla sklenuta kaple a loď, roku 1852 došlo k úpravě kostela. Barokní úprava a přístavba kaple s oratoří proběhla v roce 1763. Horní patro věže je z roku 1852. (KDČB a SÚRPMO).

V roce 1900 bylo v Úboči 68 domů (373 českých obyvatel), v roce 2001 zde žilo 111 obyvatel v 58 domech (Ottova encyklopedie a sčítání obyvatel, ČSÚ).

Kostel v roce 2003 a 16. 8. 2007

Pohlednice z roku 1913.

Zajímavost: Pozůstatky tvrže, která byla postavena na přelomu 13. a 14. století, jsou dodnes zachovány na zahradě fary. V 19. století byla objevena v jižní části vsi podzemní chodba, která snad vedla z tvrže.

Vítovky (obec Chodská Lhota)

Farnost: Kdyně (farnost do roku 2005: Kdyně)

Kaplička: **Nejsvětější Trojice**

Kaplička je u cesty z Chodské Lhoty směrem k Vítovkám. Motivací stavby bylo uzdravení stavebníka po těžkém úrazu – kaple byla postavena na náklady pana Josefa Koutníka z Chodské Lhoty čp. 75.

Na pamětní tabuli na kapličce je nápis: *Ku cti a chvále Nejsv. Trojice Boží postavil Josef Koutník ve Lhotě roku 1911.* Plán ke kapličce, která stojí na katastru č. 3261, zhotovil stavitel Jakub Marek ze Smržovic, rodák ze Lhoty. Stavbu prováděl mistr

zednický Josef Šplechna ze Kdyně a povolil ji Obecní úřad ve Lhotě za starostenství Josefa Šperla. Práce byly zahájeny 19. března 1911.

Vysvěcena byla důstojným p. Gedem, farářem v Loučimi v srpnu 1911. Mši svatou k této oslavě, která se uskutečnila ve lhoteckém, tehdy deset let starém kostele sv. Václava, celebroidl veledůstojný pán P. Augustin Kaplický, biskup.

Objekt je pětiúhelníkového základu o straně 235 cm se dvěma pseudogotickými okny a vchodem. Výška stavby je 5,16 m.

Již v dřívějších dobách byl v těchto místech kříž, vyznačující cestu z Pocinovic i Loučima přes Lhotu, Vítovky a Novou Ves pro procesí ke Svaté Anně na Tannaberk, a toto místo bylo „místem odpočinku“ asi v polovině trasy. Tři kaštiny symbolizující právě Trojici Boží byly vysazeny v roce stavby (1911).

V roce 1890 stálo ve Vítovkách 13 domů, ve kterých bydlelo 80 českých obyvatel (Ottova encyklopedie).

Notář a čes. konsist. rada a český básník píšíci pod jménem Jaromír Chod (1854–1918), který na projev tehdejšího starosty Josefa Šperla o pobožnosti zdejšího lidu prý jen s úsměvem prohodil na účet lhoteckých: „Když to vezmu od spoda, co dům, tak to hospoda“. (V té době bylo ve Lhotě pět hospod a dvě kořalny).

Všepadly

Farnost: Koloveč (farnost do roku 2005: Úboč)

Kaplička: **sv. Václava** (v obci); **Panny Marie**

Německý název: Schepadl.

Dříve též Šepadly.

Ves koupilo v roce 1534 město Domažlice.

Na návrší nedaleko vsi stojí pod lipami šestiboká centrální kaplička Panny Marie z první poloviny 19. století, krytá jehlancovou střechou, ve které byla dříve socha tzv. Všepadlské Madony – 2 m vysoká raně barokní socha Panny Marie z doby před rokem 1650 ze zbořeného kostela sv. Václava v Úboči je dnes uložena na bezpečnějším místě.

Kaple sv. Václava na návsi ve Všepadlech

Šestihranná kaple sv. Václava z roku 1775 (na návsi) je ve vlastnictví obce.

V roce 1900 zde stálo 59 domů, ve kterých žilo 313 obyvatel, v roce 2001 zde žilo 69 obyvatel v 44 domech. (SÚRPMO; Domažlicko a Kdyňsko, 1996; Chodsko 2003; sčítání obyvatel, ČSÚ a Ottova encyklopedie)